

Tisdagen den 6 november

Kl. 16.00

Förhandlingarna leddes av fru andre vice talmannen.

§ 1 Justerades protokollet för den 26 oktober.

§ 2 Fru andre vice talmannen meddelade att herr Jönsson i Arlöv infunnit sig vid riksdagen den 5 november.

§ 3 Meddelande ang. val

Fru ANDRE VICE TALMANNEN yttrade:

Jag får meddela att val av en ledamot jämte suppleant i styrelsen för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond kommer att ske vid morgondagens sammanträde.

§ 4 Upplästes följande till kammaren inkomna skrivelse:

Till riksdagens kammare

Jag får härmed anhålla om entledigande från mitt uppdrag att vara ledamot av Sveriges riksdag med hänvisning till att jag den 1 november d. å. av fullmäktige i riksbanken utsetts till riksbankschef.

Stockholm den 6 november 1973

Krister Wickman

Denna avsägelse blev av kammaren godkänd.

§ 5 Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Till riksdagens kammare

Härmed anhåller jag om ledighet från riksdagsarbetet fr. o. m. den 13 november t. o. m. den 23 november på grund av uppdrag som medlem i den svenska delegationen till Förenta nationernas generalförsamlings pågående 28:e session i New York.

Stockholm den 6 november 1973

Inga Thorsson

Kammaren biföll denna ansökan.

§ 6 Föredrogs och hänvisades Kungl. Maj:ts propositioner

nr 151 till lagutskottet,

nr 155 till näringsutskottet samt

nr 158 och 159 till lagutskottet.

§ 7 Föredrogs och hänvisades motionerna nr 2091–2096 till finansutskottet.

§ 8 Föredrogs, men bordlades åter konstitutionsutskottets betänkande nr 38, utrikesutskottets betänkanden nr 16 och 17, kulturutskottets betänkanden nr 28–36, jordbruksutskottets betänkanden nr 31, 34, 37 och 46 samt inrikesutskottets betänkanden nr 29 och 31–33.

§ 9 Utsträckt motionstid

Ordet lämnades på begäran till

Herr LARSSON i Luttra (c), som yttrade:

Fru talman! Jag tillåter mig hemställa att kammaren ville besluta att tiden för avgivande av motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:155 med förslag till kreditupplysningslag måtte med hänsyn till ärendets omfattning utsträckas till första plenum efter lördagen den 17 november.

Denna hemställan bifölls.

§ 10 Interpellation nr 144 ang. ändringar i främmande staters medborgarskapslagstiftning

Ordet lämnades på begäran till

Herr WINBERG (m), som yttrade:

Fru talman! Enligt lagen (1950:382) om svenskt medborgarskap förvärvas svenskt medborgarskap vid födseln under tre särskilt angivna alternativa förutsättningar. En av dessa är att barnet är fött i Sverige i äktenskap där modern är svensk medborgare och fadern antingen inte har medborgarskap i någon stat eller barnet (ehuru fadern har medborgarskap i främmande stat) icke vid födseln förvärvat faderns medborgarskap.

Om fadern har medborgarskap i främmande stat beror det sålunda på detta lands medborgarskapslagstiftning om ett barn i nämnda fall vid födseln kommer att förvärva svenskt medborgarskap. I det fall barnet saknar svenskt medborgarskap dokumenteras detta hos vederbörande pastorsämbete i dess personakt där medborgarskap för person som ej är svensk medborgare skall anges.

Anteckning i personakt om medborgarskap måste givetvis överensstämma med det bakomliggande rättsförhållandet. För att sådan skall ha något värde är det erforderligt att den främmande statens medborgarskapslagstiftning verkligen har det innehåll som förutsatts vid personaktens upprättande. En felaktig förutsättning kan medföra att ett barn såvitt av personakten framgår är svensk medborgare trots att det i själva verket saknar svenskt medborgarskap. Det är inte anteckningen som sådan eller frånvaron av denna som konstituerar medborgarskapet.

Om en främmande stat ändrar sin lagstiftning från att ha varit sådan att barn, varom här är fråga, inte vid födseln automatiskt förvärvat faderns medborgarskap till att sådant förvärv automatiskt sker är det givetvis nödvändigt att pastorsämbetena snarast underrättas om sådan ändring för att felaktig anteckning skall förebyggas.

Det finns fall där främmande stats ändring av lagstiftningen på detta område först efter lång tid kommit vederbörande pastorsämbeten till del. Som exempel kan nämnas att medborgarlagstiftningen i Tjeckoslovakien före den 1 januari 1969 varit sådan att barn i här angiven situation inte vid födelsen automatiskt förvärvat faderns medborgarskap men att den efter nämnda tidpunkt har ett innehåll som innebär att barnet – oavsett var det är fött – förvärvat tjeckiskt medborgarskap så fort en av föräldrarna är tjeckisk medborgare. Detta betyder att ett barn som är fött i Sverige i äktenskap mellan tjeckisk far och svensk mor automatiskt förvärvat tjeckiskt medborgarskap vid födelsen om det är fött efter den 31 december 1968 men svenskt medborgarskap om det är fött före detta datum. Först genom skrivelse från riksskatteverket den 14 februari 1972 bringades ändringen av den tjeckiska lagen till pastorsämbetenas kännedom. Barn födda efter den 31 december 1968 har alltså under en tid av inte mindre än över tre år kunnat komma att i kyrkobokföringen anges som svenska medborgare ehuru de rätteligen varit tjeckiska. Det är uppenbart att en sådan felaktighet kan leda till allvarliga konsekvenser för barn och föräldrar.

Av vad jag här angett framgår nödvändigheten av att ändringar i främmande staters medborgarskapslagstiftning så snart det är möjligt kommer till vederbörande svenska myndigheters kännedom.

Med hänvisning till det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr utrikesministern få ställa följande frågor:

1. Vill utrikesministern upplysa om på vilket sätt svenska myndigheter får del av ändringar i främmande staters medborgarskapslagstiftning?
2. Anser utrikesministern att sådana ändringar med tillräcklig skyndsamt kommer svenska myndigheter till del och – om så icke är fallet – vilka åtgärder anser utrikesministern böra vidtagas för att detta skall ske?

Denna anhållan bordlades.

§ 11 Interpellation nr 145 ang. produktion av TV-program för sjöfolk

Ordet lämnades på begäran till

Herr ROSQVIST (s), som yttrade:

Fru talman! När det gäller information, nyhetsförmedling och aktuell samhällsdebatt är sjöfolket till stor del i ett betydligt sämre läge än andra svenska medborgare.

Sändningar per radio från Sverige kan beroende på mottagningsförhållandena avlyssnas mycket sporadiskt. Att ta del av ordinarie svensk TV-sändning blir en teknisk omöjlighet redan bortom Skagen.

Men det finns nya medel och nya möjligheter. TV-kassetter och bildskivor som snabbt kan sändas ut till fartygen kan öppna nya vägar för nyheter, god underhållning och utbildningsverksamhet. Försök på det här området har redan påbörjats. Redarna har bildat AB Svensk Sjöfarts TV med möjlighet att också ta hand om programutbudet. Det är i och för sig bra att man från redarhåll engagerat sig för att de anställda – sjöfolket

som utför sin tjänst isolerade i fartyg – skall få ta del av den nya tekniken på massmedieområdet. Men då uppstår också ett berättigat krav. Programutbudet skall kännetecknas av objektivitet. Det får inte finnas någon misstanke om motsatsen.

Vad gäller utbud bör Sveriges Radio kunna få i uppdrag att såväl kopiera som producera program på TV-kassetter för sjöfolk. Det kan gälla information och nyheter av olika slag, utbildningsprogram (exempelvis enligt TRU-modell) och god underhållning. Sveriges Radio synes vara mest lämpat, om ett objektivitetskrav skall kunna följas, att ta huvudansvaret för en eventuell programkatalog. Vad man sedan vill ha för program ute i fartygen kan de ombordanställda själva på lämpligt sätt välja ut.

Samhället bör ta sitt ansvar i programutbudet. Sjömanslivet och dess speciella problem med bortovaro från hemlandet kan också kräva speciella åtgärder från samhällets sida. I Danmark exempelvis säger den nya radiolagen att Danmarks Radio har skyldighet att tillhandahålla program för danskt sjöfolk. Man är i Danmark ej främmande för att Danmarks Radio skall svara för kostnader i samband med programframställningen.

Med hänvisning till det anförda anholder jag om kammarens tillstånd att till herr utbildningsministern ställa följande frågor:

Är statsrådet villig att medverka till ett statligt engagemang för produktion av utbildnings-, informations- och underhållningsprogram medelst TV-kassetter och bildskivor avsedda för sjöfolk i uteseglade fartyg, och till att samhället i övrigt vad gäller utbudet av TV-program för sjöfolk får ett inflytande liknande det som gäller för Sveriges Radio och dess program?

Denna anhållan bordlades.

§ 12 Anmäldes och bordlades Kungl. Maj:ts propositioner:

Nr 169 angående vissa domartjänster

Nr 173 med förslag till lag om ändring i lagen (1964:542) om personundersökning i brottmål

Nr 175 om godkännande av konvention om lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden, m. m.

§ 13 Anmäldes och bordlades

Justitieutskottets betänkanden

Nr 29 i anledning av motion om förbättrade radiokommunikationer inom fjällvärlden

Nr 33 i anledning av motioner om tillhandahållande av dom utan kostnad, m. m.

Lagutskottets betänkanden

Nr 24 i anledning av motioner om införande av strikt skadeståndsansvar för arbetsgivare m. m.

Nr 25 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:100 med förslag till lag om ändring i föräldrabalken, m. m. jämte motioner

Försvarsutskottets betänkanden

Nr 19 med anledning av motion om lekmannastyrelser inom försvaret

Nr 20 med anledning av motion angående utbildningen av flygförare

Nr 21 med anledning av motion om miljövårdande åtgärder inom försvaret

Nr 22 med anledning av motion om en samordning i samhällsplaneringsarbetet m. m. från totalförvarssynpunkt

Kulturutskottets betänkanden

Nr 37 i anledning av motion angående språkbruket

Nr 38 i anledning av motion om namnbyte för Svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse

§ 14 Anmäldes och bordlades följande motioner:

Nr 2097 av herrar *Hamrin* och *Hörberg*

avlämnad i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:153 med förslag till ändring i förordningen (1956:545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall, m. m.

Nr 2098 av herrar *Johansson* i Växjö och *Andersson* i Ljung

Nr 2099 av herr *Romanus* och fru *Fränkel*

avlämnade i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:166 med förslag till vapenlag, m. m.

§ 15 Meddelande ang. enkel fråga

Meddelades att följande enkla fråga framstälts, nämligen

den 5 november av

Nr 287 Herr *Olsson* i Stockholm (vpk) till herr statsrådet *Löfberg* angående ingripande mot strejkande arbetare i statligt verk:

Anser statsrådet att ett statligt verk bör tillgripa statstjänstemannalagens § 3 mot strejkande arbetare?

§ 16 Kammaren åtskildes kl. 16.06.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert